

Efter tjugo år

av O. HENRY

Den patrullerande poliskonstapeln gick avenyn fram med myndig uppsyn. Myndigheten var en gammal vana och inte avsedd att imponera, ty åskådarna var få. Klockan var inte mer än tio på kvällen, men kyliga vindilar som varslade om regn hade gjort gatorna så gott som folktomma.

Där han gick och kände på portar medan han passerade, snurrade sin batong i invecklade krumelurer och då och då vände sig om för att kasta en vaksam blick bortåt den lugna trafikleden, var han med sin stadiga figur och lätt stoltserande gång den perfekta bilden av en ordningens väktare. Det var en stadsdel där man inte var sen om kvällarna. Här och där kunde man se skenet från en cigarraffär eller en lunchbar med nattöppet, men de flesta portarna ledde till affärslokaler som för länge sedan hade stängt.

Ungefär vid mitten av ett visst kvarter saktade polismannen plötsligt farten. I entrén till en stängd järnhandel stod en man lutad mot väggen med en otänd cigarr i munnen. När polismannen kom fram till honom tog han genast till orda.

"Det är bara bra, konstapeln", sade han i lugnande ton. "Jag står bara och väntar på en god vän. För tjugo år sen bestämde vi att träffas här i kväll. Det låter kanske lite konstigt? Jag ska gärna förklara om ni vill försäkra er om att allt är rätt och riktigt. För ungefär tjugo år sen fanns det en restaurang där den här affären ligger – 'Big Joe Brady's' restaurang."

"Till för fem år sen", sade poliskonstapeln. "Sen blev den riven."

Mannen i dörröppningen strök eld på en tändsticka och tände sin cigarr. Ljusskenet avslöjade ett blekt ansikte med fyrkantig haka, vaken blick och ett litet vitt ärr intill högra ögonbrynet. Kråsnålen var en diamant i egendomlig infattning.

"I kväll för tjugo år sedan", sade mannen, "ät jag middag här på 'Big Joe Brady's' tillsammans med Jimmy Wells, min bästa kompis och den präktigaste människan i världen. Han och jag växte upp tillsammans här i New York, precis som två bröder. Jag var arton år och Jimmy tjugo. Nästa morgon skulle jag ge mig av västerut för att göra min lycka. Jimmy kunde man inte ens ha släpat iväg från New York, för honom var det enda stället på jorden. Nåväl, vi kom

överens om att träffas samma dag och tid om precis tjugo år, hurdan vår situation än var och hur långt vi än måste resa. Vi tänkte att om tjugo år borde vårt öde vara utformat och vår ställning i samhället uppnådd, vilken den nu kunde bli."

"Det låter ganska intressant", sade poliskonstapeln. "Fast nog tycker jag det verkar långt mellan träffarna. Har ni inte hört någonting från er vän sedan ni for?"

"Jo, vi skrev till varann en tid", sade den andre. "Men efter ett år eller ett par förlorade vi kontakten. Västern är ju en ganska stor bit, och jag kuskade omkring rätt ordentligt. Men jag vet att Jimmy kommer hit om han är i livet, för han har alltid varit världens mest trofasta och pålitliga människa. Han glömmer inte. Jag har rest tretusen kilometer för att kunna stå i den här dörröppningen i kväll, och det är det värt om min gamla kamrat dyker upp."

Den väntande mannen tog fram en elegant klocka med briljantbesatta boetter.

"Tre minuter i tio", sade han. "Klockan var precis tio när vi skildes utanför restaurangen."

"Det tycks ha gått ganska bra för er där ute i väst, eller hur?" frågade polismannen.

"Det kan ni skriva opp! Hoppas det har gått hälften så bra för Jimmy. Fast han gick bara och stampade i trampkvarnen, präktig som han var. Jag har fått tävla med några av de skarpaste hjärnor som finns för att få ihop mina klöver. I New York går folk bara och lunkar i sina vanliga spår. Det är i Västern det blir sprätt på en."

Poliskonstapeln snurrade sin batong och tog ett par steg.

"Jag ska fortsätta. Hoppas att er vän kommer. Tänker ni ge katten i honom tio precis?"

"Ingalunda!" sade den andre. "Jag väntar på honom åtminstone en halvtimme. Om Jimmy är i livet är han här då. Tjänare konstapeln!"

"Godnatt, sir", sade polismannen och fortsatte på sitt pass, och kände på portarna medan han gick.

Ett fint, kallt duggregn hade börjat falla, och vinden hade från enstaka pustar övergått till jämn blåst. Det fåtal fotgängare som var i rörelse i dessa kvarter skyndade vidare under dyster tystnad med uppfällda rockkragar och händerna i fickorna. Och i entrén till järnhandeln stod mannen som hade rest tretusen kilometer för ett nästan löjligt ovisst möte med sin ungdomsvän, rökte sin cigarr och väntade.

När han hade väntat i ungefär tjugo minuter kom en reslig man i lång överrock med kragen uppfälld till öronen tvärs över gatan. Han gick rakt fram till den väntande mannen.

"Är det du, Bob?" frågade han tveksamt.

"Är det du, Jimmy Welsh?" utbrast mannen i dörröppningen.

"Det var som tusan!" utropade den nykomne och tog den andres båda händer i sina. "Det är ju Bob, säkert som ögat. Jag var säker på att träffa dig här om du fortfarande fanns i livet. Ja, jag säger då det – tjugo år är en lång tid. Den gamla krogen är borta, jag önskar den hade funnits kvar så vi kunde ha ätit en middag där en gång till. Hur har du haft det ute i Västern, gamle gosse?"

"Finfint! Jag har fått allt vad jag hoppades på. Du är ganska förändrad, Jimmy. Jag trodde inte alls du var så lång, fem, sex centimeter kortare minst."

"Jag växte en del sen jag fyllt tjugo år."

"Har du det bra i New York?"

"Så där tämligen. Jag har arbete i stadens tjänst. Följ med, Bob, så går vi till ett ställe jag känner till och pratar om gamla tider."

De båda männen började gå bortåt gatan, arm i arm. På sitt själv-säkra sätt som framgången hade gjort mera utpräglad började mannen från Västern berätta om sin levnadsbana. Den andre lyssnade intresserat, hopsjunken i sin överrock.

I hörnet låg det en drugstore som strålade av elektriska lampor. När de kom in i ljuskretsen vände sig båda samtidigt för att betrakta varandras ansikten.

Mannen från Västern stannade plötsligt och frigjorde sin arm.

"Du är inte Jimmy Wells", fräste han. "Tjugo år är en lång tid, men inte tillräckligt lång för att förvandla en romersk näsa till en trubbnos."

"Ibland kan tjugo år förvandla en bra människa till en dålig", sade den långe. "Du har varit anhållen i tio minuter, 'Silky' Bob. Chicago trodde att du kanske hade stuckit över åt vårt håll och telegraferade att de ville prata med dig. Du följer väl med lugnt och stilla? Det är klokt av dig. Men innan vi går till stationen var det en biljett som jag blev ombedd att lämna dig. Du kan läsa den här vid fönstret. Den är från konstapel Wells."

Mannen från Västern vecklade upp den lilla papperslappen. Hans hand var stadig när han började läsa, men den darrade en smula när han hade slutat. Skrivelsen var ganska kort.

Bob – Jag var på plats på utsatt tid. När du strök eld på tändstickan för att tända din cigarr såg jag att det var du som var sökt av polisen i Chicago. Av någon anledning förmådde jag inte göra det själv, så jag gick och fick en civilklädd att göra jobbet.

Jimmy

Ur *Den rätta blandningen*, översättning Sonja Bergvall, Atlantis 1979.